

Sygn. akt: II AKa 467/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Mirosław Ziąja
Sędziowie:	SSA Wiesław Kosowski SSO del. Wojciech Paluch (spr.)
Protokolant:	Bartłomiej Wiench

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Częstochowie Tomasza Majosa

po rozpoznaniu w dniu 13 grudnia 2018 r. sprawy

1. **T. G.** s. R. i Z. ur. (...) w Ł.,

oskarżonego z art. 299§1 i 5 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art.65§1 kk,

2. **J. J.** s. A. i Z. ur. (...) w Ł.,

oskarżonego z art. 299§1 i 5 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art.65§1 kk,

na skutek apelacji obrońców

od wyroku Sądu Okręgowego w Częstochowie

z dnia 21 czerwca 2018 roku, sygn. akt II K 58/18

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

2. zasądza od oskarżonych T. G. i J. J. na rzecz Skarbu Państwa wydatki za postępowanie odwoławcze w kwotach po 10 (dziesięć) złotych oraz opłaty za II instancję od:

- oskarżonego T. G. w kwocie 300 (trzysta) złotych;
- oskarżonego J. J. w kwocie 180 (sto osiemdziesiąt) złotych.

SSO del. Wojciech Paluch SSA Mirosław Ziąja SSA Wiesław Kosowski

sygn. akt **II AKa 467/18**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Częstochowie wyrokiem z dnia 21 sierpnia 2018 r. sygn. II K 58/18 uznał oskarżonych J. J. i T. G. za winnych tego, że w okresie od 7 listopada 2003 roku do 31 marca 2004 roku w Ł. działając wspólnie i w porozumieniu z A. Z. w krótkich odstępach czasu, z góry powziętym zamiarem, jako osoby prowadzące firmę (...) z/s w Ł. dla uprawdopodobnienia zawarcia transakcji zakupów oleju napędowego, które w rzeczywistości nie miały miejsca, poprzez dokonywanie wpłat na rachunki bankowe firm: (...) nr (...) prowadzony przez (...) Bank (...) S.A. z/s w K. Oddział w C. i (...) nr (...) prowadzony przez (...) Bank (...) SA z/s w K. Oddział w K., pieniędzy pochodzących z przestępstwa polegającego na wytworzeniu łącznie 359 120 litrów oleju napędowego bez uiszczenia należnego podatku akcyzowego w łącznej kwocie 883 658,40 złotych a następnie przyjmowanie w gotówce od A. Z. wpłaconych na w/w rachunki kwot, podejmowali czynności mające na celu udaremnienie stwierdzenia przestępczego pochodzenia osiągniętych przez wyżej wymienione firmy korzyści związanych z uchylaniem się od uiszczenia należnego podatku akcyzowego w łącznej kwocie 405 446,48 złotych przy czym zarzucanego czynu dopuścili się działając w zorganizowanej grupie przestępczej, który to czyn wyczerpuje znamiona przestępstwa z art. 299 § 1 i 5 kk przy zastosowaniu art. 12 kk i art. 65 § 1 kk i za to z mocy art. 299 § 5 kk w zw. z art. 65 § 1 kk wymierzył oskarżonemu J. J. karę 1 roku pozbawienia wolności, a oskarżonemu T. G. karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Nadto Sąd orzekł o przepadku równowartości osiągniętych przez oskarżonych korzyści z wyżej opisanego przestępstwa w kwotach po 130 548,82 zł i kosztach.

Powyższy wyrok zaskarżył obrońca oskarżonych i na podstawie art. 427 § 2 kpk i art. 438 pkt. 2 i 3 kpk zaskarżonemu orzeczeniu w stosunku do oskarżonych T. G. i J. J. zarzucił:

1. Obrazę przepisów prawa postępowania, która miała istotny wpływ na treść orzeczenia w szczególności art. 5, 7, 8, 424 § 1 oraz 442 § 3 i 443 KPK, poprzez uznanie oskarżonych winnych zarzucanego czynu w sytuacji istnienia domniemania niewinności oraz zasady rozstrzygania wszelkich wątpliwości na ich korzyść, w szczególności nieuwzględnienia zapatrywań Sądu Najwyższego wyrażonych w wyroku dotyczącym tejże sprawy sygn. IV KK 187/15.

1. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia poprzez ustalenie, iż kwota osiągniętych korzyści przez oskarżonych jest równa i wynosi po 130.548,82 zł w sytuacji braku postępowania dowodowego w zakresie działania firmy (...) w szczególności opinii co do prawidłowości i rzetelności podatkowej.

Na podstawie art. 427 § 1 w związku z art. 437 § 1 i 2 kpk wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie oskarżonych od zarzucanego im czynu, ewentualnie o przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonych nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku skrupulatnie przeanalizował okoliczności zarówno obciążające jak i łagodzące występujące po stronie oskarżonych i wpływające na przyjęcie zawinienia. Sąd Apelacyjny w pełni podziela zaprezentowane tam poglądy i aby się nie powtarzać odsyła do tegoż uzasadnienia. Sąd Okręgowy zetknął się na rozprawie z materiałem dowodowym, z przeprowadzonych dowodów wyciągnął trafne wnioski, każdy z nich omówił, czemu dał wyraz w prawidłowo sporządzonym uzasadnieniu. Zatem zarzut obrazu art. 424 § 1 kpk jest absolutnie niezasadny – i to niezależnie od treści art. 455a kpk.

Sąd Okręgowy prawidłowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami przeprowadził postępowanie dowodowe i trafnie uznał, że oskarżeni dopuścili się przestępstwa przypisanego im w pkt 1 zaskarżonego wyroku.

Ocena wyjaśnień oskarżonych i zeznań świadków, a nadto dowodów z dokumentów dokonana w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku jest zgodna z zasadami logiki oraz doświadczenia życiowego i w żadnym razie nie narusza wyrażonej w art. 7 kpk zasady swobodnej oceny dowodów.

Okoliczność, że sąd nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonych w świetle zasady swobodnej oceny dowodów nie może budzić żadnych zastrzeżeń sądu II instancji, skoro swe zdanie sąd meriti w sposób należyty i wyczerpujący uzasadnił, wskazując na szereg nieścisłości, sprzeczności występujących w wersji podanej przez oskarżonych. „Nie dochodzi do naruszenia dyrektywy zawartej w art. 5 § 2 kpk wtedy, gdy wprawdzie istnieją dwie grupy przeciwstawnych sobie dowodów, ale ustalając przebieg wydarzeń sąd orzekający oprze się na dowodach, które wspierają przyjęty stan faktyczny z jednoczesnym przedstawieniem argumentacji przemawiającej za takim wyborem i wskazaniem dlaczego nie dał wiary dowodom przeciwnym” (post. SN, III KK 46/07, OSNwSK 2007/1/943). Sąd poddał analizie zarówno zeznania świadków, w tym J. P., B. P., A. Z. i A. B., jak i wyjaśnienia oskarżonych. Swe stanowisko prawidłowo uzasadnił. Opisał wszelkie dowody dotyczące tego zdarzenia. Wskazał dlaczego nie ma wątpliwości, co do sprawstwa oskarżonych. Jak zgodnie przyjmuje się w orzecznictwie dyspozycja art. 5§2 kpk skierowana jest do sądu, a nie do uczestników postępowania. Przepis art. 5§2 kpk. nie ma odniesienia do wątpliwości, które ma w zakresie postępowania dowodowego któraś ze stron procesu karnego, natomiast przepis ten dotyczy wyłącznie wątpliwości, które mogły powstać po stronie sądu co do interpretacji zgromadzonego materiału dowodowego, i wskazuje, jak należy w takiej sytuacji postąpić (m.in. wyrok SA w Katowicach, II AKa 389/08, Prok.i Pr.-wkł. 2009/10/37). Zatem skoro sąd meriti nie miał wątpliwości co do sprawstwa wspomnianego czynu, a swe stanowisko w sposób wyczerpujący i zgodny z zasadami doświadczenia życiowego uzasadnił, zarzut obrazy art. 5 § 2 kpk nie mógł zostać uwzględniony.

Apelacja obrońcy pomija zupełnie fakt, że w pierwotnie wydanym wyroku w niniejszej sprawie (II K 169/08), w części utrzymanej w mocy wyrokiem tut. Sądu (II AKa 204/14) prawomocnie przesądzono, że oskarżeni działali w warunkach zorganizowanej grupy przestępczej. Oskarżonym też nie zarzucano, że transakcje objęte zarzutami nie miały miejsca. Stąd zarzut apelacji, że sąd I instancji nie poddał analizie faktu, że firmy (...) w ramach swej działalności rzeczywiście handlowały paliwem, był bezzasadny. Istotą sprawy było natomiast ustalenie sądu meriti, że na skutek zachowania oskarżonych doszło do podjęcia czynności mających na celu udaremnienie stwierdzenia przestępczego pochodzenia osiągniętych przez wyżej wymienione firmy korzyści związanych z uchylaniem się od uiszczenia należnego podatku akcyzowego. W tym zakresie ustalenia Sądu Okręgowego w pełni korelują z wiążącymi zaleceniami, zarówno Sądu Najwyższego wynikającymi z wyroku kasacyjnego (IV KK 187/15) w niniejszej sprawie, jak i Sądu Apelacyjnego zawartymi w uzasadnieniach kolejnych wyroków (II AKa 514/15, II AKa 590/17). W tym ostatnim wyroku Sąd Apelacyjny wprost zawarł zalecenie doprecyzowania opisu czynu, pisząc, że: „dookreśleniu (doprecyzowaniu) opisu czynu z art. 299 § 1 kk, poprzez wskazanie, że przedmiotem czynności wykonawczych tego przestępstwa były środki stanowiące korzyści uzyskane z obrotu paliwami, od których nie odprowadzано należnego podatku akcyzowego (a zatem dookreśleniu w ten sposób przestępstwa bazowego), nie sprzeciwia się pośredni zakaz reformationis in peius, albowiem nie skutkuje to naruszeniem tożsamości czynu, jak również nie wiąże się z poczynieniem nowych, niekorzystnych dla oskarżonych ustaleń faktycznych, gdyż tego rodzaju ustalenia zostały już poczynione w pierwszym postępowaniu głównym, (...) pośredni zakaz reformationis in peius nie stoi na przeszkodzie dookreśleniu w postępowaniu ponownym opisu czynu z art. 299 § 1 kk, poprzez odpowiednie skonkretyzowanie opisu przestępstwa bazowego, a jedynie wprowadza w tym zakresie te ograniczenia, na które wskazał już tut. Sąd w uzasadnieniu wyroku z dnia 31.03.2016r., sygn. akt II AKa 514/15.” Stąd nie sposób podzielić zarzutów apelacji, że ustalenia sądu meriti naruszają zasadę zakazu reformationis in peius. Żadne z ustaleń Sądu Okręgowego nie tworzy sytuacji mniej korzystnej dla oskarżonych niż w pierwotnym wyroku z 22 kwietnia 2013 r. Wskazać należy, przy ocenie tego, czy doszło do zachowania tożsamości czynu istotny jest nie opis czynu zawarty w akcie oskarżenia, a zdarzenie historyczne, którego dotyczy postępowanie.

Na uwzględnienie nie zasługiwał także drugi z zarzutów podniesionych w apelacji. Wbrew stanowisku skarżącego sąd orzekający logicznie i zrozumiale ustalił wysokość korzyści majątkowej odniesionej z przestępstwa prania brudnych pieniędzy. Zastrzeżeń nie budzi też przyjęcie, że korzyść odniesiona przez każdego z wiodących sprawców, tj. oskarżonych i A. Z. stanowiła 1/3 ogólnej kwoty korzyści, skoro wspomniane osoby działały wspólnie i w porozumieniu. Słusznie też od powyższej wartości odliczono kwoty korzyści przypisanych prawomocnie skazanym współsprawcom: J. P. i B. P.. Z kolei orzeczenie przepadku korzyści, po myśli art. 299§7 kk, jest obligatoryjne.

Mając na względzie powyższe, Sąd Apelacyjny utrzymał w mocy zaskarżony wyrok. O kosztach orzeczono na mocy art. 636§1 kpk w zw. z art. 627 kpk.

SSO del. Wojciech Paluch SSA Mirosław Ziaja SSA Wiesław Kosowski